Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Forespørgsel til Indenrigsministeren af den 4de Landsthingsmand for X. Kreds (Raben) og den 1ste Landsthingsmand for XI. Kreds (Termansen).

(Forespørgselen findes i Tidenden Sp. 557).

Raben: Ifjor ved Finantslovens 1ste Behandling i dette Thing tillod jeg mig at henlede det høie Things og den høitærede Indenrigsministers Opmærksomhed paa de Forhold, der ere Gjenstand for nærværende Forespørgsel. Jeg udtalte da, at, efter min Mening, havde den høitærede Indenrigsminister været altfor nøieregnende, havt altfor mange Betænkeligheder og gjort altfor mange Vanskeligheder med Hensyn til Udbelelsen af extraordinære Hjemstedsbeviser efter Loven af 9de Marts 1872. Den samme Mening har jeg endnu, idet Forholdet endnu er ganske det samme. Det er saaledes forbundet med mange Vanskeligheder at faae et extraordinært Hjemstedsbevis selv for Folk, som man maa anse for at være fuldt berettigede til at faae et saadant Bevis udstedt efter § 1 i den omtalte Lov. Jeg omtalte endvidere som min Mening, at den høitærede Indenrigsminister ikke behøvede at tage disse Sager altfor strengt, da han desuden efter Lov af 9de Marts 1872 § 2 maatte være fuldstændig berettiget til at udstede extraordinære Hjemstedsbeviser i mangfoldige Tilfælde, hvor saadanne ikke kunne gives efter § 1. Ifjor fremførte jeg adskillige Exempler paa, hvor vanskeligt det var at faae et saadant extraordinært Hjemstedsbevis meddelt. Jeg skal iaar ikke trætte det høie Thing hermed. Jeg er desuden overbevist om, at mange ærede Medlemmer kjende Exempler paa de Vanskeligheder, der have reist sig for Personer, der mente sig berettigede til at faae extraordinært Hjemstedsbevis. Der er imidlertid dog en eneste Ting, som jeg vil omtale, en af disse Vanskeligheder, og det er den, at man fra Indenrigsministeriets Side som Betingelse for, at Vedkommende kan faae extraordinært Hjemstedsbevis, har opstillet det Forlangende, at Vedkommende skulde reise ud af Landet. Det er sket ved et Cirkulære af 11te December 1872. Med Formandens Tilladelse vil jeg oplæse det. Der staar der under 3 b., at de i Lov af 9de Marts dette Aar omhandlede Hjemstedsbeviser ikke bør meddeles i større Omfang, end Øiemedet med den ved bemeldte Lov trufne Foranstaltning udkræver, og at det derfor som Betingelse for Udfærdigelsen af saadanne Hjemstedsbeviser maa fordres, at Paagjældende enten har taget eller tilkjendegiver, at han agter at tage fast Ophold i Udlandet, og at der i sidste Tilfælde ikke foreligger særlige Grunde til at drage hans Foregivende herom i Tvivl. Jeg kan nu ikke forstaa, at Indenrigsministeriet kan være berettiget til at stille en saadan Fordring som den, at den Paagjældende enten har taget eller tilkjendegiver, at han agter at tage fast Ophold i Udlandet, og at der i sidste Tilfælde ikke foreligger særlige Grunde til at drage hans Foregivende herom i Tvivl. Der staar tvertimod i § 1, at de, der intet Forsørgelseshjem have her i Riget, skulle være berettigede til at erholde Hjemstedsbevis. Betingelserne for at faae et saadant Hjemstedsbevis ere efter § 1 blot de, som stilles i Fredstraktatens Artikel 19, og de angaa, at Vedkommende, som ønske et Hjemstedsbevis, skulle udmelde sig for den kompetente Øvrighed i Løbet af de 6 Aar fra den 14de November 1864 til 14de November 1870. Det er efter min Mening den eneste Betingelse, der forlanges. Jeg kan ikke opdage Noget i denne Paragraf, der giver den mindste Hentydning til, at man er berettiget til at opstille det som Betingelse, om de virkelig ville reise ud af Landet eller ikke. Jeg kan forsikre den høitærede Indenrigsminister, at der rundtomkring i Landet og navnlig i Grændseegnene findes en hel Mængde Folk, der udvandre og have udmeldt sig paa rette Maade i de omtalte 6 Aar, og som aldrig have forlangt noget Hjemstedsbevis. De agte ikke at reise ud af Landet, men ville alligevel meget gjerne have et Hjemsted, som de kunne ty hen til i paakommende Tilfælde. Jeg kan ikke forstaa, at man kan negte saadanne Personer Hjemstedsbevis efter § 1. Jeg tror, som sagt, ikke, man kan udlede det af Loven, men jeg veed, at den høitærede Indenrigsminister har gjort det. Det er imidlertid ikke § 1 i Lov af 9de Marts 1872, som Forespørgselen dreier sig om, men derimod om, hvorvidt den høitærede Indenrigsminister efter § 2 i Lov af 9de Marts 1872 kan og vil tildele Indvandrede fra Hertugdømmerne extraordinære Hjemstedsbeviser, forsaavidt de bosætte sig her i Landet, og forsaavidt de ere fødte før den 14de November 1864. Det er om Forstaaelsen af § 2 i Lov af 9de Marts 1872, at Forespørgselen egentlig dreier sig. Det er min fulde Overbevisning, at den høitærede Indenrigsminister i Henhold til § 2 i Lov af 9de Marts 1872 maa være berettiget til at udstede extraordinære Hjemstedsbeviser til Personer, som ere fødte i de afstaaede Hertugdømmer før den 16de November 1864, naar de have taget fast Ophold her i Landet, selv om de ikke henhøre under § 1 og ere indvandrede i de omtalte 6 Aar. Jeg skal ikke sige, at han uden videre kan meddele alle slige Personer, fødte før den Dato, extraordinære Hjemstedsbeviser; men jeg mener, at, hvor Omstændigheder ikke tale derimod, kunde den høitærede Indenrigsminister gjøre det. Der gives ganske vist Omstændigheder for visse Folk, som kunde tale derimod. Jeg skal som saadanne nævne, at, naar Vedkommende falder ind under Bestemmelserne i Traktaten mellem Danmark og Preussen